

ประเภทและรูปแบบของงานทัศนศิลป์

จัดทำโดย

- 1.นายเอกพิสิฐ กาญจนพิสิฐชัย เลขที่ 7 ม.6/5
- 2.นายสุทธิพงษ์ รูปโสม เลขที่ 9 ม.6/5
- 3.อภิรักษ์ เกื้อกุลบุตร เลขที่ 10 ม.6/5
- 4.นายปรีวัฒน์ รัตนบุรี เลขที่ 18 ม.6/5
- 5.นายอภิรักษ์ มีทอง เลขที่ 21 ม.6/5

นำเสนอ

ครู นภค จิตรเกิด

โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล

คำนำ

รายงานเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ได้รู้ความหมาย ประเภท รูปแบบ ของงาน
ทัศนศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย สื่อผสม
และรูปแบบของงานทัศนศิลป์ แขนงต่างๆ และนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดใน
อนาคตเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา กลุ่มสาระ
การเรียนรู้วิชาศิลปะ

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
งานทัศนศิลป์	4.
จิตรกรรม	4.
ประติมากรรม	5.
สถาปัตยกรรม	6.
ภาพพิมพ์	6.
ภาพถ่าย	7.
สื่อผสม	7.
สรุป	8.

เนื้อหา

งานทัศนศิลป์ คือศิลปกรรมประเภทหนึ่งซึ่งแสดงออกด้วยลักษณะที่เป็นรูปภาพหรือรูปทรง รับรู้ได้ด้วยการเห็นและสัมผัสได้ด้วยการจับต้อง เช่น ภาพจิตรกรรม ภาพพิมพ์ งานประติมากรรม งานสถาปัตยกรรม

ประเภทของงานทัศนศิลป์ มี 6 ประเภทได้แก่

1.จิตรกรรม คือ ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการขีดเขียน การวาด และระบายสี เพื่อให้เกิดภาพ เป็นงานศิลปะที่มี 2 มิติ เป็นรูปแบบไม่มีความลึกหรือหนา แต่สามารถเขียนลงตาให้เห็นว่ามีความลึกหรือหนาได้ ความงามของจิตรกรรมเกิดจากการใช้สีในลักษณะต่าง ๆ กัน

1.1 การวาดเส้น เป็นการวาดโดยใช้เส้นปากกา หรือดินสอ ขีดเขียนลงไป บนพื้นผิววัสดุรองรับเพื่อให้เกิดภาพ

การวาดเส้น คือ การขีดเขียนให้เป็นเส้นไม่ว่าจะเป็นเส้นเล็ก หรือ เส้นใหญ่ ๆ มักมีสีเดียว แต่การวาดเส้นไม่ได้จำกัดที่จะต้องมีสีเดียวอาจมีสีหลาย ๆ สีก็ได้ การวาดเส้น จัดเป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานศิลปะแทบทุกชนิด

1.2การระบายสี เป็นการวาดภาพโดยใช้พู่กัน หรือแปรง หรือวัสดุอย่างอื่น มาระบายให้เกิดเป็นภาพ การระบายสี ต้องใช้ทักษะการควบคุมสีและเครื่องมือมากกว่าการวาดเส้น ผลงานการระบายสีจะสวยงามเหมือนจริง และสมบูรณ์แบบมากกว่าการวาดเส้น

1.3เทคนิคงานจิตรกรรม หมายถึง ผลงานที่สามารถมองเห็นได้เพียงด้านเดียวอาจจะอยู่บนกระดาษ บนผนัง บนกระดาน หรือบนผ้าใบ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น สีน้ำ สีฝุ่น สีน้ำมัน สีอครายลิก สีโปสเตอร์ สีไม้ สีเทียน สีชอล์ก หรือใช้วัสดุ ต่าง ๆ ประดับผสมผสานลงไปบนผลงาน การเริ่มต้นเรียนจิตรกรรมควรจะต้องทำความเข้าใจกับส่วนประกอบต่างๆ ในโครงสร้างงานจิตรกรรม

2.ประติมากรรม เป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการสร้างรูปทรง 3 มิติ มีปริมาตร มีน้ำหนักและกินเนื้อที่ในอากาศ โดยการใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ วัสดุที่ใช้สร้างสรรค์งานประติมากรรม จะเป็นตัวกำหนดวิธีการสร้างผลงาน ความงามของงานประติมากรรม เกิดจากการแสงและเงา ที่เกิดขึ้นในผลงานการสร้างงานประติมากรรมทำได้

2.1รูปแบบงานประติมากรรม ประติมากรรมมีรูปแบบสร้างสรรค์แบบธรรมเนียมคือ การแกะสลัก (นำเอาบางส่วนออก) และโมเดล (เพิ่มขึ้นส่วนเข้า) โดยดั้งเดิมมักใช้สื่อกลางคือไม้ หิน เซรามิก โลหะ แต่นับตั้งแต่ยุคโมเดิร์นก็ไม่มีคำจำกัดความถึงรูปแบบ กรรมวิธี และสื่อกลางของการสร้างสรรค์ประติมากรรม วัฒนธรรมโบราณส่วนมากมักหลงเหลือหลักฐานของประติมากรรมมาถึงปัจจุบัน

2.2กระบวนการทางประติมากรรม 1. การเพิ่มวัสดุลงในบริเวณหรือแกนที่สร้างขึ้น โดยให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ ซึ่งได้แก่ การปั้น

2. การสกัดเอาส่วนที่เห็นว่าไม่ต้องการออก จนเหลือเฉพาะรูปทรงที่เห็นว่าเหมาะสมเท่านั้น ซึ่งได้แก่ การแกะสลัก

3. การผสมผสานกันทั้งขบวนการที่ 1 และที่ 2 ได้แก่ การเพิ่มเข้าและการแกะสลักออก จนได้รูปทรงของประติมากรรมตามที่ต้องการ

2.3การทำแม่พิมพ์ แบ่งเป็น2 วิธี

1. การทำพิมพ์ทาบ พิมพ์ทาบเป็นแม่พิมพ์ชั่วคราว เมื่อสร้างขึ้นมาแล้ว สามารถใช้หล่อได้ เพียงรูปเดียวเท่านั้น เพราะเมื่อนำแม่พิมพ์ออก หลังจากทำการหล่อรูปแล้วนั้น ต้องทำการสกัดแม่พิมพ์ให้แตกออก เหลือเฉพาะส่วนที่เป็นรูปหล่อเท่านั้น แม่พิมพ์ทาบนี้ใช้สำหรับการหล่องานปั้นที่ทำด้วยวัสดุอ่อน เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน จี๊ซิ่ง เท่านั้น

2. การทำพิมพ์ขึ้น ใช้สำหรับการหล่องานปั้นที่มีลักษณะรูปนูนที่มีแง่มุมโค้งเว้ามาก หรือรูปที่ต้องการหล่อออกมาเหมือนรูปต้นแบบหลายๆ รูป การทำพิมพ์ขึ้นไม่นิยมทำจากรูปต้นแบบที่เป็นดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือจี๊ซิ่ง แต่นิยมทำจากรูปต้นแบบที่มีเนื้อวัสดุแข็งคั่งนั้น ถ้าจะทำแม่พิมพ์ขึ้น ควรหล่อรูปจากแม่พิมพ์ทาบเสียก่อน

3.สถาปัตยกรรม คือ การทำพิมพ์ขึ้น ใช้สำหรับการหล่องานปั้นที่มีลักษณะรูปนูนที่มีแง่มุมโค้งเว้ามาก หรือรูปที่ต้องการหล่อออกมาเหมือนรูปต้นแบบหลายๆ รูป การทำพิมพ์ขึ้นไม่นิยมทำจากรูปต้นแบบที่เป็นดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือขี้ผึ้ง แต่นิยมทำจากรูปต้นแบบที่มีเนื้อวัสดุแข็งดังนั้น ถ้าจะทำแม่พิมพ์ขึ้น ควรหล่อรูปจากแม่พิมพ์ทึบเสียก่อน

สถาปัตยกรรม เป็นวิธีการจัดสรรบริเวณที่ว่างให้เกิดประโยชน์ใช้สอยตามความต้องการ ที่นำมาเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านวัตถุและจิตใจ มีลักษณะเป็นสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นอย่างงดงาม สะดวกในการใช้งานและมั่นคงแข็งแรง

4.ภาพพิมพ์ (Graphic Art) หมายถึง ผลงานศิลปะที่ถูกสร้างขึ้นมาด้วยวิธีการพิมพ์ กดให้ติดเป็นภาพ บนกระดาษจากแม่พิมพ์ชนิดต่างๆ เช่น แม่พิมพ์ไม้ แม่พิมพ์โลหะ หรือแม่พิมพ์อื่นๆ ซึ่งแม่พิมพ์เหล่านั้นศิลปิน ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยตัวของเขาเอง การพิมพ์ภาพนั้นจะต้องมีแม่พิมพ์ที่ใช้เป็นแบบอย่างสำหรับการพิมพ์ ซึ่งสามารถเลือกใช้วัสดุต่างๆ นำมาเป็นแม่พิมพ์ได้ เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ไม้ กระดาษ ไม้ก๊อก กระดุม ขวด ชื่นเปลือก เป็นต้น แต่วัสดุต่างๆ ที่จะนำมาเป็นแม่พิมพ์นั้นต้องมีร่องมีรอย ซึ่งจะเป็ร่องลึกมากหรือลึกน้อยก็ขึ้นอยู่กับลักษณะแบบอย่างหรือรูปแบบในการพิมพ์ การพิมพ์ภาพในขั้นตอนแรกจะ ต้องออกแบบหรือร่างแบบเสียก่อน เพื่อที่จะได้ภาพพิมพ์ที่สวยงามและถูกต้องตามแบบอย่างที่ต้องการ

4.1 เชิงธุรกิจ หมายถึง ในวงการธุรกิจ การค้า โดยพิมพ์เป็นหนังสือ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา แผ่นปิดภาพยนตร์ เสื้อผ้า หีบห่อ บรรจุภัณฑ์ กล่องขนม กล่องไม้ขีด ถุงใส่ของ เป็นต้นแต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกระบวนการพิมพ์นั้นสามารถสร้างภาพที่สวยงามเหมือนกับ ผลงานจิตรกรรม อีกทั้งยังสามารถพิมพ์ภาพซ้ำๆ ที่เหมือนกันได้เป็นจำนวนมาก

4.2 เชิงงานศิลปะ หมายถึง เป็นการสร้างสรรค์ให้เป็นศิลปะเพียงอย่างเดียว กล่าวคือใช้คำว่า "ภาพพิมพ์" หรือ "ศิลปะภาพพิมพ์"ในความหมายเดียวกัน แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศทางตะวันตกไม่นิยมเรียกศิลปะแบบนี้ว่า Graphic arts เพราะอาจจะสับสนกับศิลปะชนิดอื่นๆ จึงเรียกว่า "Prints" หรือ "Printings" มากกว่า ดังนั้น คำว่า Graphic arts นอกจากจะหมายถึงภาพพิมพ์หรือศิลปะภาพแล้ว ยังมีความหมายรวมไปถึง Prints และ Printings อีกด้วย

4.3 เทคนิคทางศิลปะในงานภาพพิมพ์ หมายถึง การหาวัสดุต่างๆ เช่น ไม้ แผ่นโลหะ แผ่นหิน แผ่นยาง ผ้าไหม ฯลฯ มาใช้พิมพ์แทนที่มือ จนเกิดกระบวนการพิมพ์ขึ้นมา 4 กระบวนการหลักๆ คือ ภาพพิมพ์ผิวนูน ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์พื้นราบ และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

5.ภาพถ่าย ศิลปะภาพถ่าย (Photography) ศิลปะภาพถ่ายถือกำเนิดในทวีปยุโรป เช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่น ๆ และนับตั้งแต่เริ่มวิวัฒนาการก็มีคำถามเกิดขึ้นอยู่เสมอว่า ภาพถ่ายเป็นศิลปะจริงหรือไม่ เมื่อการถ่ายภาพเกิดขึ้นใหม่ ๆ การยอมรับว่าภาพถ่ายเป็นงานศิลปะประเภทหนึ่ง เพราะภาพถ่ายต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์มาก การยอมรับว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะนั้นก็ขึ้นอยู่กับมุมมอง สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจศิลปะของภาพถ่ายอย่างแท้จริง ภาพถ่ายเป็นศิลปะที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่แตกต่างจากศิลปะแขนงอื่น ๆ หลายประการ และลักษณะพิเศษของภาพถ่ายนี้เองที่ทำให้คนทั่วไปเกิดความสงสัยว่าภาพถ่ายเป็นงานศิลปะหรือไม่ ซึ่งเมื่อประมวลดูแล้วสามารถแยกพิจารณาเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้ ปีกัสโซ (Picasso) ศิลปินเอกของโลกพูดถึงภาพถ่ายในปี พ.ศ. 2482 ว่า “เมื่อเราสามารถเห็นสิ่งที่เราปรารถนาจะแสดงออกในภาพถ่ายได้ นั่นแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า จิตรกรรมหมดภาระแล้ว” แม้คำพูดของปีกัสโซจะไม่เป็นจริงทั้งหมด เพราะทุกวันนี้ภาพเขียนก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่คำพูดของปีกัสโซมีความสำคัญในแง่ที่ว่า แม้ศิลปินเอกอย่างปีกัสโซยังมองเห็นศิลปะในภาพถ่ายและให้ความสำคัญ แก่ภาพถ่าย จึงไม่น่ามีข้อกังขาว่าภาพถ่ายจะเป็นศิลปะหรือไม่อีกต่อไป

6.สื่อผสม (Mixed media art) เป็นงานจิตรศิลป์ที่ผสมผสานสื่อหลาย ๆ ประเภทเข้าด้วยกัน ได้แก่ งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ หรืองานวาดเส้น ศิลปะสื่อผสมอาจมี ๒ ลักษณะ เป็น ๒ มิติ หรือ ๓ มิติ ก็ได้ ปัจจุบันการถ่ายภาพทอสร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์ไม่จำกัดอยู่ กับการแสดงออกในลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการผสมกันทั้งการวาดเขียน การระบายสีการพิมพ์ประติมากรรมรวมทั้งการผสมผสาน ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น วิดีโอ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น และวัสดุที่รองรับ ผลงานอาจไม่ใช่บนพื้นกระดาษ ผ้าใบ หรือเป็นรูปทรง 3 มิติ ธรรมชาติอาจจะปรากฏอยู่บนสถาปัตยกรรม หรือภูมิประเทศ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา หรือบนสื่อใหม่ ๆ ที่มีการพัฒนาตลอดเวลา

สรุป

1.จิตรกรรม คือ ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการขีดเขียน การวาด และระบายสี เพื่อให้เกิดภาพ เป็นงานศิลปะที่มี 2 มิติ เป็นรูปแบบไม่มีความลึกหรือหนูนหนา แต่สามารถเขียนลงตาให้เห็นว่ามี ความลึกหรือหนูนได้ ความงามของจิตรกรรมเกิดจากการใช้สีในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.ประติมากรรม เป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการสร้างรูปทรง 3 มิติ มีปริมาตร มีน้ำหนักและกินเนื้อที่ในอากาศ โดยการใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ วัสดุที่ใช้สร้างสรรค์งานประติมากรรม จะเป็นตัวกำหนดวิธีการสร้างผลงาน ความงามของงานประติมากรรม เกิดจากการแสงและเงา ที่เกิดขึ้นในผลงานการสร้างงานประติมากรรมทำได้

3.สถาปัตยกรรม คือ การทำพิมพ์ขึ้น ใช้สำหรับการหล่องานปั้นที่มีลักษณะรูปนูนที่มีแง่มุมโค้งเว้ามาก หรือรูปที่ต้องการหล่อออกมาเหมือนรูปต้นแบบหลายๆ รูป การทำพิมพ์ขึ้นไม่นิยมทำจากรูปต้นแบบที่เป็นดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือขี้ผึ้ง แต่นิยมทำจากรูปต้นแบบที่มีเนื้อวัสดุแข็งดังนั้น ถ้าจะทำแม่พิมพ์ขึ้น ควรหล่อรูปจากแม่พิมพ์ทุบเสียก่อน

สถาปัตยกรรม เป็นวิธีการจัดสรรบริเวณที่ว่างให้เกิดประโยชน์ใช้สอยตามความต้องการ ที่นำมาเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านวัตถุและจิตใจ มีลักษณะเป็นสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นอย่างงดงาม สะดวกในการใช้งานและมั่นคงแข็งแรง

4.ภาพพิมพ์ (Graphic Art) หมายถึง ผลงานศิลปะที่ถูกสร้างขึ้นมาด้วยวิธีการพิมพ์ กดให้ติดเป็นภาพ บนกระดาษจากแม่พิมพ์ชนิดต่างๆ เช่น แม่พิมพ์ไม้ แม่พิมพ์โลหะ หรือแม่พิมพ์อื่นๆ ซึ่งแม่พิมพ์เหล่านั้นศิลปิน ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยตัวของเขาเอง การพิมพ์ภาพนั้นจะต้องมีแม่พิมพ์ที่ใช้เป็นแบบอย่างสำหรับการพิมพ์ ซึ่งสามารถเลือกใช้วัสดุต่างๆ นำมาเป็นแม่พิมพ์ได้ เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ไม้ กระดาษ ไม้ก๊อก กระดุม ขวด ชื่นเปลือก เป็นต้น แต่วัสดุต่างๆ ที่จะนำมาเป็นแม่พิมพ์นั้นต้องมีร่องมีรอย ซึ่งจะเป็นร่องลึกมากหรือลึกละเอียดขึ้นอยู่กับ

ลักษณะแบบอย่างหรือรูปแบบในการพิมพ์ การพิมพ์ภาพในขั้นตอนแรกจะ ต้องออกแบบหรือร่างแบบเสียก่อน เพื่อที่จะได้ภาพพิมพ์ที่สวยงามและถูกต้องตามแบบอย่างที่ต้องการ

5.ภาพถ่าย ศิลปะภาพถ่าย (Photography) ศิลปะภาพถ่ายถือกำเนิดในทวีปยุโรป เช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่น ๆ และนับตั้งแต่เริ่มวิวัฒนาการก็มีคำถามเกิดขึ้นอยู่เสมอว่า ภาพถ่ายเป็นศิลปะจริงหรือไม่ เมื่อการถ่ายภาพเกิดขึ้นใหม่ ๆ การยอมรับว่าภาพถ่ายเป็นงานศิลปะประเภทหนึ่ง เพราะภาพถ่ายต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์มาก การยอมรับว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะนั้นก็ขึ้นอยู่กับมุมมอง สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจศิลปะของภาพถ่ายอย่างแท้จริง ภาพถ่ายเป็นศิลปะที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่แตกต่างจากศิลปะแขนงอื่น ๆ หลายประการ และลักษณะพิเศษของภาพถ่ายนี้เองที่ทำให้คนทั่วไปเกิดความสงสัยว่าภาพถ่ายเป็นงานศิลปะหรือไม่ ซึ่งเมื่อประมวลดูแล้วสามารถแยกพิจารณาเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้ ปิกัสโซ (Picasso) ศิลปินเอกของโลกพูดถึงภาพถ่ายในปี พ.ศ. 2482 ว่า “เมื่อเราสามารถเห็นสิ่งที่เราปรารถนาจะแสดงออกในภาพถ่ายได้ นั่นแสดงให้ เห็นอย่างเด่นชัดว่า จิตรกรรมหมดภาระแล้ว” แม้คำพูดของปิกัสโซจะไม่เป็นจริงทั้งหมด เพราะทุกวันนี้ภาพเขียนก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่คำพูดของปิกัสโซมีความสำคัญในแง่ที่ว่า แม้ศิลปินเอกอย่างปิกัสโซยังมองเห็นศิลปะในภาพถ่ายและให้ความสำคัญ แก่ภาพถ่าย จึงไม่น่ามีข้อกังขาว่าภาพถ่ายจะเป็นศิลปะหรือไม่อีกต่อไป

6.สื่อผสม (Mixed media art) เป็นงานจิตรศิลป์ที่ผสมผสานสื่อหลาย ๆ ประเภทเข้าด้วยกัน ได้แก่ งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ หรืองานวาดเส้น ศิลปะสื่อผสมอาจมี ๒ ลักษณะ เป็น ๒ มิติ หรือ ๓ มิติ ก็ได้ ปัจจุบันการถ่ายทอดสร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์ไม่จำกัดอยู่กับการแสดงออกในลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการผสมกันทั้งการวาดเขียน การระบายสีการพิมพ์ประติมากรรมรวมทั้งการผสมผสาน ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น วิดีโอ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น และวัสดุที่รองรับ ผลงานอาจไม่ใช่บนพื้นกระดาษ ผ้าใบ หรือเป็นรูปทรง ๓ มิติ ธรรมดาอาจจะปรากฏอยู่บนสถาปัตยกรรม หรือภูมิประเทศ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา หรือบนสื่อใหม่ ๆ ที่มีการพัฒนาตลอดเวลา